

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Iuridico-Politicus De Iure Superioritatis Ac
Summa Potestate Rom. Pontificis**

Wesseling, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1662

22. An Papa possit errare, & propter hæresin, aut schisma deponi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64514](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64514)

observandum est, quod per Papatum Petro nihil amplius ordinis, vel ejus perfectionis attributum est, quàm alii Apostoli habuerunt, qui omnes a Christo Sacerdotes creati fuerunt, & sic in ordine omnes Apostoli, ac in ordinis perfectione, quæ fit per adeptionem Episcopatus, Petro pares fuerunt; Et ideò omnes Sacerdotes, & Presbyteri in charectere, & ordine Sacerdotali in conficiendo SS. Eucharistiam sunt Papæ potentiâ pares, *cap. loquitur, 21. q. 1.* Unde Papatus non est nomen ordinis, sed dignitatis, vel officii, unde characterem in anima non imprimit, sed tantum officium, vel dignitatem superaddit, *c. puto, 2. q. 7.* Concluditur itaque, quod Papa ex causa Papatus renunciare valeat, prout *Aurifod. nostr.* Luculenter probatum est.

CAP. XXII.

An Papa possit errare, & propter heresim, aut schisma deponi.

AD cognoscendam vim hujus Quæstionis revocandum est in memoriam, quod diximus in *Aurif. verb. Papa.* Pontificem 5. modis considerari posse, 1. Ut est persona

K 3

persona

persona, sive Doctor particularis. 2. Ut
 Pontifex, sed solus. 3. Ut Pontifex
 sed adjuncto Consiliariorum solito co-
 tu. 4. Ut Pontifex, sed unà cum Con-
 cilio Generali. 5. Ut est Dominus un-
 versorum, & proprietarius Imperii Occi-
 dentalis. His prænотatis tum Catholici
 tum hæretici in duobus conveniunt, primo
 posse Pontificem, etiam ut Pontificem cum
 suo Cardinalium coetu, vel cum Concilio
 Generali errare in controversiis facti parti-
 cularibus, quæ ex informatione testimo-
 niisque hominum præcipuè pendent.

Secundo, posse Pontificem, ut privatus
 Doctorem errare, etiam in questionibus
 juris universalibus tam fidei, quam morum,
 idque ex ignorantia communi.

Deinde Catholici omnes in aliis duobus
 conveniunt, non quidem cum hæreticis, sed
 inter se duntaxat. 1. Pontificem cum Gen-
 rali Concilio non posse errare in conde-
 dis fidei decretis, vel generalibus morum
 præceptis. 2. Pontificem solum, vel cum
 suo particulari Concilio aliquid in re de-
 creta statuentem, sive errare possit, sive non
 esse ab omnibus fidelibus obedienter ob-
 diendum: Quia est Caput Sacro-Sancti
 Romani Imperii.

Romanæ Ecclesiæ, quæ nunquam errare potest, ut ait Imp. Justinianus *in Novell. 132. de interd. colleg. heretic.* Et text. *in l. inter claras, C. de Summ. Trinit. & fide Cathol.* Et *in Aurifod. nostr. verb. heretici.* Quibus ita positis, dictum est alibi, & dicitur *in Libello nostro de fid. Cath. & orthod. conservand.* Summum Pontificem, cum totam Ecclesiam docet, in his, quæ ad fidem pertinent, nullo casu errare posse, sed neque in præceptis morum, quæ toti Ecclesiæ præscribuntur, quia Pontifex *Petra* dicitur ratione constantiæ, & soliditatis. An autem dignitas Pontificia possit amitti propter hæresim, definitur arg. *l. 8. C. de Sum. Trinit. & fid. Cath.* Ubi patet, Papam hæreticum manifestum per se desinere esse Papam, & Caput, sicut per se desinit esse Christianus, & corporis Ecclesiæ membrum; quare posse eum ab Ecclesia judicari, & puniri.

Esset enim miserrima Ecclesiæ conditio, si lupum manifestè grassantem pro Pastore agnoscere cogeretur, *cap. si Papa, 40. distinct. cap. Anastasius, 11. distinct.* Hinc tantus est fidei favor, quod si occulta etiam sit ejus hæresis, de ipsa accusari, & deponi valeat, *gloss. in dict. capit. si Papa.*

K 4

Nam

Nam & huiusmodi delictum manifestum dicitur ad hoc, ut accusari possit, *c. eorum*, 11. q. 3. Et tunc præcessoris Papæ sententia innotatur, & in Canonem latæ sententiæ incidit, *c. Achatius*, 24. q. 1. Nam Papa hæreticus minor est quolibet Catholico, *cap. scimus*, 12. q. 1. Ipsoque jure Papatum amittit, quia ut diabolus condemnandus est, *c. principium*, de pœnit. dist. 2. Et duo testes sufficient, ut ait gloss. *inc. Præsul.* 2. q. 4. Et jure ita statutum est, quia ipse est Caput Ecclesiæ, unde devianado à fide mortuus reputatur, quia justus ex fide vivit. Igitur non poterit in aliis Ecclesiæ membris vitam influere, & per consequens caput corporis vivi, quod est Ecclesia, esse non poterit. Siquidem vitæ principium est in capite, quo languescente, reliqua corporis membra inficiuntur, *c. verum*, 6. c. 10. Estque hæreticus ab Ecclesia præcisus, sicut ramus ab arbore sine stipite, qui continuo arefcit, *Ioan.* 15.

Et ideò de huiusmodi crimine nedum accusatur, sed cum eum in hæresim incidisse constat, ipse jure damnatus est, *d. c. Anastasius*, & *d. c. si his*, 11. q. 2. Et ipso jure depositus; Non autem ab Ecclesia deponendus, ut putabat Cajetan, *in tract. de*
author.

author. Pap. & Conc. c. 20. Quæ opinio non
 subsistit, teste S. Apost. Paulo *in Ep. ad Tit. 3.*
 Qui jubet hæreticum post duas correptiones,
 id est, postquam pertinax manifestè ap-
 paret, vitari, quod intelligit ante omnem
 excommunicationem, & sententiam judi-
 cis, ut ibidem scribit S. Hieronymus, qui
 inquit, alios peccatores dividi per senten-
 tiam excommunicationis ab Ecclesia, hæ-
 reticos autem per se divelli, & præscindi à
 corpore Christi; quod intelligitur de hæresi
 propriè sumpta: Si verò in causa hæresis
 præsumptæ verba faciamus, veluti pro cri-
 minibus notoriis, quorum esset incorrigibi-
 lis, & pro quibus universalis Ecclesia scan-
 dalizaretur, aut quia Papa contra universa-
 lem ipsius Ecclesiæ statum ageret, tunc ipse
 à Concilio deponi non posset, tum quia pri-
 ma sedes, ut diximus supra, à nemine judi-
 dicatur, tum etiam, quia Papa autoritate
 jurisdictionis universalis Ecclesia superior
 est, *cap. cuncta per mundum, 9. q. 3.* Quare
gloss. in d. c. si Papa. Abb. in c. si venissent,
de iud. Dec. in c. significasti, de elect. Felin.
in c. nulli, de sent. excomm. Roman. cons. 522.
 Hallucinantur, ait Carerius, cum opposi-
 tam sententiam tutati fuerint. Unde patet,

duos hac de re fuisse errores; unum eorum qui docuerunt, Pontificem posse ab Imperatore judicari, puniri, & deponi, si suo munerem non rectè fungatur. Hunc errorem induxit Marsilius de Padua, *Aurifod.*

Alter est error Nili *in suo lib. de Primatu*, qui Pontificem non à Principe quidem seculari, sed à Concilio Episcoporum judicari, & puniri posse contendit.

Tertius est error, seu potiùs fraus, & vindicta pessimi Sodomitæ Joan. Calvini *lib. 4. Institut. cap. 7. & 19.* Et reliquorum hæreticorum, qui tam Principum, quàm Episcoporum judicio Romanum Pontificem calumniosè subjiciunt. Idem penè est iudicium de Pontifice schismatico: Nam sicut Papa hæreticus deponi potest, & ipsum Ecclesiam judicare, & punire valet, ita & schismaticum ex perseverantia mulctare poterit, quia tunc hæreticus censetur, *c. inter schismaticos, 24. q. 3.* Siquidem agit contra mentem articuli dicentis, quod una sit Ecclesia sponsa Christi sine ruga, & macula: Tum etiam quod fides in schismatico esse non possit, *cap. advocavit, 24. quest. 1.* Etsi fortè schismaticus fidem in Deum, non tamen erga Dei Ecclesiam teneat. Unde schismaticus est.

est, qui ab unitate S. Romanæ Ecclesiæ se dividit atque scindit, à qua qui scissi sunt, Christo fidem debitam non videntur exhibere, à quibus ejus Passio evacuatur, atque distrahitur, *cap. loquitur, ibid.* Quod etiam illi potest accidere, qui se Summum Pontificem prætenderet, cùm alteri in Pontificatu existenti adversaretur, *cap. 1. de schismat.* Vel quando Papa Ecclesiam dividere vellet, & aliam Romanæ Ecclesiæ parem, Sedemque suam in nullo recognoscentem constitueret, vel fortè, quando duo de Summo Pontificatu contenderent, & meritò, quis foret Pontifex, dubitaretur, *cap. si quis pecuniam, 79. distinct.* Et quilibet partem Christianorum non modicam ad se traheret, & in parte Christianorum scissa, & sibi comparata diu quilibet staret, & gauderet: Nam cùm in hac sponsa unus solus, qui sit unius Sancti Petri successor, & Christi Vicarius, Ecclesiæque sponsus residere debeat: si in ea modo prædicto duo præsideant, bina capita veluti monstrum in Ecclesia constituunt, contra *capit. per Venerabilem, qui filii sint legitimi.* Et *capit. in plerisque, de offic. ordin.* Tum etiam quod ipsam Ecclesiam unicam

cam corrumpere videntur, ei duos, ait Ca-
 rer. Viros attribuendo, & seiplos Ecclesi-
 ambos viros faciendo, unde eam non con-
 fervando pudicam, & incorruptam, sed
 adulteram, veluti mulier duos viros ha-
 bens, adultera est, arguendo de carnali ma-
 trimonio ad spirituale, text. est *in cap. scilicet
 vir, q. 1.* Et quemadmodum Deum pro-
 dunt, qui societatem fraternitatis aliquam
 discordiæ peste commaculant, *cap. abiit Iu-
 das, II. q. 3.* Ita hi duo de Papatu contem-
 dentes, Ecclesiam dividentes fraternitatis
 societatem commaculare videntur, & sub-
 inde dignitatem perdere, ac omni iudiciaria
 potestate privari merentur, *c. audivimus, 2. q. 1.*
 Schismaticus enim Ecclesiam scandali-
 zatur, publicumque ejus bonum pervertit.
 Unde si monitus non resipiscat, pro hujus-
 modi delicto depositum esse, ab Ecclesia
 que puniri posse clarum est.

Si enim, ut sæpe diximus, Princeps Ro-
 manus, id est, Imperator ex integro Catho-
 licus esse debeat, & Germanus, Religio
 quippe Catholica Principi Romano cordi
 curæque esse debet, & per omnia properare
 re, ut crescat honor, & autoritas Sedis
 Apostolicæ, cum nihil sit, quod lumine pu-
 riore

riore præfulgeat, quàm recta fides in Principe, *l. inter claras, 8. Cod. de Summ. Trinit. & fid. Cathol.* Et *Novell. 8. quomod. oport. Episc. ad ordinat. adduc.* Quod patet ex quintuplici hoc Anagrammate:

A N A G R A M M A.

*RECTA fides CERTA est, ARCET mala schismata, non est
Sicut CRET A fides, fictilis arte CARET,*

Si, inquam, Princeps maximam debet adhibere fidem circa vera Dei dogmata, & Sacerdotum honestatem, *l. un. Cod. nemini licere sign. Salvator. hum.* Si Principi cura diligens esse debet, per omnia superni Numinis religionem tueri, *Novell. 132. de interd. coll. hæret.* Cujus Caput est Sacro-Sancta Romana Ecclesia, *d. l. 8.* Quanto magis Romanus Pontifex, qui fons est Sacerdotii, & Imperii, *Novell. Constit. 9. vers. Quod igitur.* Et Summi Apostoli Divi Petri legitimus, & indubitatus successor, *d. Novell. 9. ut etiam Rom. Eccles.* Omni nævo, & macula hæreticæ, aut schismaticæ pravitatis carere, aliàs ipso Papatu privatus censeri debet? *Hinc omnes Sacerdotes Sanctæ Catholi-*

ca, & Apostolica Ecclesia, ait textus, imò omnes Christiani orbis Principes, & Reverendissimi Archimandrita Sanctorum Monasteriorum sequi iubentur Sanctitatem Pontificalem, & custodire statum, & unitatem Sanctorum Dei Ecclesiarum, quam habent ab Apostolica Sanctitatis Sede, nihil penitus immutantes de Ecclesiastico statu, qui hactenus obtinuit, & obtinet. Ita text. præclarus in d. l. inter claras, s. reddentes, C. de Summ. Trinit. Ubi quoque dicitur, statum Dei Ecclesiarum incommote permanere, nulla intercedente contrarietate. Et l. cum reeta, s. C. eod. Ubi patet, Sanctam Romanam Catholicam, & Apostolicam fidem rectam, atque irreprehensibilem esse, ac nullo modo innovationem recipere: Nos igitur, ait Imperator sequentes S. S. Apostolorum, & eorum, qui post eos, in Sanctis Dei Ecclesiis conversati sunt, dogma, iustum fore existimavimus, curis etis manifestum facere, &c. Ut hinc pateat Roman. Pontificem sub pena privationis schismaticum esse non posse, sicuti latius videre est in Aurifod. nostr. verb. Ecclesia Roman. verb. Papa, verb. Rom. Pontifex, & passim per tot. Quia itaque de Romano Pontifice S. D. N. integra volumina scripta reperiantur

riuntur, & innumeri Canones de eo proditi sunt, operæ pretium duximus ea adjungere, quæ ab Augustissimis, & Sacratissimis Catholicæ & Orthodoxæ professionis Imperatoribus pro tuendo jure S. Sedis Apostolicæ emanarunt, cui nisi quisque fideliter, firmiterque adhæserit, Catholicus dici non poterit, sed Cerebrinus opiniaſter, & Papomastyx, qui in sensu ſuo abundat, & errat, ſicut ovis, quæ periit, quia à grege ſegregata, ab ovili excluſa, ac lupo mancipata.

Denique hic obſervandum occurrit in *Aurifodina noſtra Juris publici Romanorum Pontificum plurimis in locis fieri mentionem, & à primo Pontifice, nempe S. Petro Apostolorum Principe, uſque ad modernum Alexandrum VII. de legitima ſucceſſione, & ordine quandoque moveri quæſtionem, præſertim ab iis, qui ab Eccleſia damnati, & à Deo rejecti ſunt; ne iſti ergò alios in ſimilem errorem, & livorem inducant. Voluimus hic ad majorem Sedis Apoſtolicæ exaltationem omnium Pontificum nomina juxta rei veritatem apponere.*

ORDO,